

wegen om de Hongaarse Joden toegelaten te krijgen – de Zwitserse autoriteiten hadden zich vóór de 20ste augustus op het standpunt gesteld dat, behalve kinderen, slechts die volwassenen in Zwitserland mochten worden opgenomen die daar familie hadden.

Op 3 september vond een tweede bespreking plaats tussen Mayer en Becher. Nu zei Mayer (wiens enige bedoeling was, Himmler en de zijnen aan het lijntje te houden) dat hij ten behoeve van de Duitse aankopen een bedrag van Zw. frs. 5 mln (ca. f 2 mln) in Zwitserland zou laten deponeren. Op 4 en 5 september eiste Bechers team in een derde en vierde bespreking dat Mayer zorg zou dragen voor politieke contacten met de Geallieerden; Mayer zei dat dat tijd zou vergen. In een vijfde bespreking, die op 29 september plaatsvond, zei hij dat hij Duitsland binnen drie maanden in Zwitserland de beschikking zou geven over Zw. frs. 15 mln (ca. f 6 mln).

In die tijd waren in Zwitserland naast Mayer ook anderen bezig met pogingen, groepen Joden te redden door middel van contacten in het SS-milieu. Een *Comité pro Ungarn* nam contact op met de in Zwitserland werkzame hoofdvertegenwoordiger van de Messerschmitt-fabrieken, Carl Trümpy, en dat contact leidde er toe dat dr. Wilhelm Harster, *Befehlshaber der Sicherheitspolizei und des SD* in Verona (van '40 tot '43 *BdS* in bezet Nederland), naar Trümpy werd gestuurd om te weten te komen wat hij precies wenste. Trümpy zei dat hij voor de Hongaarse Joden opkwam – Harster antwoordde dat er meer Joden uit Bergen-Belsen zouden worden vrijgelaten als er ook meer geld op tafel kwam.

Een tweede Zwitser die zich voor Joden ging inzetten, was de bejaarde Zwitserse politicus Jean-Marie Musy, die van '25 tot '30 *Bundespräsident* was geweest en er nadien, gekoppeld aan een fel anti-communisme, min of meer fascistische opvattingen op na was gaan houden. Een Nazi was hij niet, wèl pro-Duits – de Duitse invasie van de Sowjet-Unie had hij van harte toegejuicht. In de lente van '44 nu had deze Musy een Joodse familie vrijgekregen uit Drancy, het Franse Westerbork, en nadien had hij door verschillende tussenpersonen, onder wie Himmlers arts dr. Felix Kersten (op wie wij in hoofdstuk 15 uitgebreid terugkomen) en het hoofd van *Amt VI* van het *Reichssicherheitshauptamt*, Walter Schellenberg, getracht, met Himmler in contact te komen. In oktober '44 lukte hem dat: Musy sprak in Wenen met Himmler. Himmler zei dat hij in beginsel bereid was, een half miljoen Joden uit de concentratiekampen naar Zwitserland te laten vertrekken en dat hij de Joden in die kampen voortaan beter zou behandelen (vandaar dat de vergassing in Auschwitz-Birkenau begin november werden gestaakt) – als tegenprestatie eiste